

Pöytäkirjan ote

Lapin hyvinvointialueen tarkastuslautakunta 19.1.2023 § 9

9 § Sidonnaisuusilmoitukset

Selostus

Esittelijä tarkastuspäällikkö Riitta Erola

Valmistelijat Ulkoisen tarkastuksen yksikkö, tarkastuspäällikkö Riitta Erola,
puhelin 040-5378 271

Keitä velvollisuus ilmoittaa sidonnaisuuksista koskee

Laki hyvinvointialueesta (611/2021) 89 §:n mukaan tiettyjen hyvinvointialueen luottamushenkilöiden ja viranhaltijoiden on tehtävä sidonnaisuusilmoitus. Velvollisuus ilmoittaa sidonnaisuuksista koskee aluehallituksen jäseniä, aluevaltuuston ja lautakunnan puheenjohtajaa ja varapuheenjohtajia, hyvinvointialuejohtajaa sekä aluehallituksen ja lautakunnan esittelijää. Ilmoitus on tehtävä kahden kuukauden kuluessa siitä, kun henkilö on tehtävänsä valittu. Henkilön on myös viivytyksettä ilmoitettava sidonnaisuuksissa tapahtuneet muutokset. Jokainen ilmoitusvelvollinen on itse vastuussa ilmoituksen tekemisestä ja siinä tapahtuvista muutoksista.

Sidonnaisuusilmoitus tehdään tarkastuslautakunnalle, joka valvoo ilmoitusvelvollisuuden noudattamista ja saattaa ilmoitukset aluevaltuuston tiedoksi kerran vuodessa (HS 91 §). Viimeksi sidonnaisuusilmoituksia on käsitelty tarkastuslautakunnassa 1.12.2022 § 51 ja aluevaltuustossa 19.12.2022 § 133. Tarkastuslautakunta voi tarvittaessa kehottaa ilmoitusvelvollista tekemään uuden ilmoituksen tai täydentämään jo tehtyä ilmoitusta.

Tarkastuslautakunta sidonnaisuusrekisterin rekisterinpitäjänä

Hyvinvointialueen on pidettävä sidonnaisuuksista rekisteriä yleisessä tietoverkossa hyvinvointialueen verkkosivustolla, jollei salassapitoa koskevista säännöksistä muuta johdu. Tietoja rekisteristä voi hakea ainoastaan yksittäisinä hakuina. Ilmoitusvelvollisuuden piiriin kuuluvan luottamustoimen tai tehtävän päättyessä henkilöä koskevat tiedot on poistettava rekisteristä ja tietoverkosta. Hallintosäännön 91 §:n mukaan tarkastuslautakunta on sidonnaisuusrekisterin rekisterinpitäjä. Valtuustokauden 2022-2025 luottamushenkilöistä on valittu tehtäviinsä valtuuston 2.3.2022 kokouksessa. Lautakuntien esittelijälistaa on päivitetty aluehallituksen 23.3.2022 § 23 ja 14.9.2022 245 § kokouksissa.

Luottamushenkilörekisteri "Silmu" on saatu tuotantokäyttöön lokakuun lopussa 2022. Aluevaltuustolle on esitelty luottamushenkilöiden tietojen ilmoittamista järjestelmään 31.10.2022 kokouksessa. Pyyntö sidonnaisuusilmoitusten tekemiseksi on lähetetty viikolla 45/2022 ilmoitusvelvollisille ja pyydetty myös valtuutettuja, varavaltuutettuja, lautakuntien sekä jaostojen jäseniä ja varajäseniä (myös ei-valtuutetut) ilmoittamaan yhteystietonsa ajan tasalle luottamushenkilörekisteriin. Niille sidonnaisuusilmoitusvelvollisille, jotka olivat tietojansa vielä ilmoittamatta, on lähtenyt ensimmäinen muistutus tiistaina 15.11.2022, toinen muistutus 23.11.2022 ja kolmas muistutus 29.12.2022.

Ilmoituksen tekeminen on luottamushenkilölle ja viranhaltijalle kuuluva velvollisuus. Tarkastuslautakunnalla on valvontavelvollisuuteensa liittyen mahdollisuus kehottaa ilmoitusvelvollista tekemään uusi ilmoitus tai täydentämään jo tehtyä ilmoitusta. Täydennyspyyntömenettelyyn voidaan ryhtyä, jos tarkastuslautakunnan tietoon tulee sidonnaisuuksia, joista ei ole ilmoitettu. Tarkastuslautakunnan tehtäviin ei kuulu oma-aloitteisesti selvittää henkilöiden sidonnaisuuksia. Jos ilmoitusvelvollinen ei muistutuksista huolimatta palauta sidonnaisuusilmoitusta, hänen kohdalleen rekisteriin voidaan merkitä tieto "ilmoitusta ei palautettu" tms.

Tarkastuslautakunnan on tarkistettava ilmoitukset ennen tiedon viemistä rekisteriin ja yleiseen tietoverkkoon.

Mitä sidonnaisuusilmoituksen täytyy sisältää

Ilmoitusvelvollisen on tehtävä sidonnaisuusilmoitus johtotehtävistään ja luottamustoimistaan elinkeinotoimintaa harjoittavissa yrityksissä ja muissa yhteisöissä, merkittävästä varallisuudestaan sekä muistakin sidonnaisuuksista, joilla voi olla merkitystä luottamus- ja virkatehtävien hoitamisessa.

Sidonnaisuusilmoitusten tilannekatsaus

Ilmoituksen 10.1.2023 luottamushenkilörekisteri Silmu -sovellukseen on ilmoitusvelvollisista (50) tehnyt 76 %, viranhaltijoista 9 ja luottamushenkilöistä 29.

Tarkastuslautakunnan käsittelyn jälkeen sidonnaisuusilmoitukset on nähtävillä Lapin hyvinvointialueen verkkosivuilla osoitteessa [https:// www.lapha.fi/](https://www.lapha.fi/)

Silmu -sovelluksen käyttöohjeistuksen keskeiset tarkennukset

Lapin hyvinvointialueen ilmoitusvelvollisilta on tullut palautetta Silmu -ohjeistukseen liittyen tarpeesta täsmentää ohjeistusta.

Merkittävä varallisuus

Tarkempaa määrittelyä tarvitaan mm. siitä, mikä on merkittävää varallisuutta.

Kuntaliitto on tehnyt ohjeistuksen sidonnaisuusilmoitusten ja -rekisterin tulkintaan (<http://kuntaliitto.fi/julkaisut/2022/2202-sidonnaisuuksien-ilmoittaminen-kunnassa>). Ilmoitusvelvollisuus koskee lähtökohtaisesti omaisuutta ja omistusosuuksia, jotka on hankittu liike- tai sijoitus-toimintaa varten. Sellaista omaisuutta tai omistusosuutta, jota ei ole hankittu tällaista tarkoitusta varten, ei tarvitse ilmoittaa. Siten ilmoitusvelvollisuus ei koske esimerkiksi henkilön tai hänen perheensä käytössä olevaa tavanomaista asuntoa, kesäasuntoa tai siihen kuuluvaa tonttia.

Ilmoitusvelvollisuus koskee velkoja, takauksia ja muita vastuuta, jotka on otettu liike- tai sijoitus-toimintaa varten. Sellaista velkaa, takausta tai muuta sitoumusta, jota ei ole otettu tällaista toimintaa varten, ei tarvitse ilmoittaa. Siten ilmoitusvelvollisuus ei koske esimerkiksi asunto-, auto- tai muuta lainaa, jos senottaminen ei liity liike- tai sijoitustoimintaan. Ilmoittaa tulee velan tai muun vastuun suuruusluokka ja peruste.

Ohjeistus jättää myös avoimia kysymyksiä ilmoitusvelvolliselle ja lautakunnille päätettäväksi. Kuntaliiton ohjeistuksessa ei määritellä, mikä on ilmoitettavan velan, vastuiden tai takauksen euro-

määräinen raja-arvo, jonka ylittyessä ilmoitus on annettava.

Rovaniemen kaupungin tarkastuslautakunta on päättänyt 19.6.2019, että liike- tai sijoitusoimintaa varten otetun velan, takauksen ja muiden vastuiden raja-arvo on 100 000 euroa. Raja-arvon ylittyessä summa on ilmoitettava sidonnaisuusilmoituksessa.

Muut sidonnaisuudet

Myös henkilön yhdistys- ja säätiötoiminnalla voi olla merkitystä päätöksenteon puolueettomuuden arvioinnissa. Ilmoitusvelvollisuus koskisi niitä tietoja, joilla voidaan objektiivisesti arvioiden voivan olla merkitystä luottamus- tai virkatehtävien hoitamisessa. Ilmoitettavia sidonnaisuuksia voivat olla esimerkiksi osuuskaupan luottamustoimet, seurakunnan luottamustehtävät, toimiminen yhdistyksen toiminnanjohtajana tai puheenjohtajana sekä elinkeinotoiminnan harjoittaminen hyvinvointialueella.

Kunnanhallituksen jäsenyys ja muut merkittävää päätösvaltaa käyttävät toimielimien jäsenyydet ovat sellaisia luottamustoimia, joista tulee tehdä ilmoitus. Kunnanvaltuuston jäsenyys ei kuitenkaan ole sellainen toimi, josta tulisi ilmoittaa.

Tehtäviä puolueessa ei tarvitse ilmoittaa, koska puolue toimintaan osallistuminen on itsestään selvää, kun henkilö on valittu luottamustoimeen puolueen edustajana.

Muut tiedot

Tarkennetaan, miksi kaikilta luottamushenkilöiltä kysytään mm. ruoka-aineallergioista. Tämä on kokoustarjoilua varten tarvittava tieto.

Tietojen julkisuudesta tarkennus, vain sidonnaisuusilmoitusvelvollisten osalta julkaistaan ajantasaista sidonnaisuustietoja Lapin hyvinvointialueen verkkosivuilla tarkastuslautakunnan käsiteltäviä sidonnaisuusilmoituksia.

Jatkossa Silmun kautta saatuja luottamushenkilöntietoja voidaan hyödyntää sähköisessä kokouksessa siltä osin, että sähköiseen kokoukseen saadaan WebLumusta suoraan rooli ((pj, esittelijä, sihteeri, jäsen, varajäsen). Tämä integraatio WebLumun ja sähköisen kokouksen välillä ei ole vielä käytössä.

Liite

Tarkennuksia Silmu-ilmoituksen tekemiseksi

Esitys

Tarkastuslautakunta päättää:

1. merkitä tiedoksi saapuneet sidonnaisuusilmoitukset, muutokset ja täydennykset ajalta 1.12.2022-10.1.2023,
2. hyväksyä luottamushenkilörekisteri Silmu -sovelluksen tarkennetun ohjeistuksen sidonnaisuusilmoittamisesta liitteen mukaisesti,
3. lähettää Silmu -sovelluksen tarkennetun ohjeistuksen sidonnaisuusilmoittamisesta kaikille sidonnaisuusilmoitusvelvollisille ilmoituksensa tarkistamista varten tämän pöytäkirjaotteen muka-

na, ja

4. käydä läpi 16.2.2023 kokouksessa kaikki ilmoitetut sidonnaisuusilmoitukset, onko sidonnaisuusilmoitukset tehty tarkennusliitteen mukaisella tavalla.

Päätös

Hyväksyttiin.

Selostusosan pykälöinti korjattu aluevaltuuston 19.12.2022 hyväksymän hallintosäännön mukaiseksi.

LIITE

Tarkastuslautakunta

19.1.2023

Tarkennuksia¹ sidonnaisuusilmoitusten tekemiseksi**I Johtotehtävät ja luottamustoimet**

Sidonnaisuusilmoitus on tehtävä luottamushenkilön tai viranhaltijan johtotehtävistä sekä luottamustoimista elinkeinotoimintaa harjoittavissa yrityksissä ja muissa yhteisöissä. Elinkeinotoiminnalla tarkoitetaan tässä yhteydessä liike- ja ammattitoimintaa.

Ilmoitusvelvollisuuden piiriin kuuluvat yrityksen tai muun yhteisön johtotehtävät eli ainakin toimitusjohtajan ja varatoimitusjohtajan tehtävät.

Luottamustoimilla tarkoitetaan yhteisön tai yrityksen toimielinten jäsenyyttä eli keskeisimmin yrityksen hallituksen, hallintoneuvoston tai niihin rinnastettavan toimielimen jäsenyyttä. Ilmoitusvelvollisuuden edellytys on yhteisön harjoittama elinkeinotoiminta.

Henkilön toimiminen esimerkiksi asunto-osakeyhtiön hallituksessa ei ole kohdan mukaan ilmoitettava tieto.

Ilmoitettavia sidonnaisuuksia ovat myös kunnan tytäryhtiön johtotehtävät ja luottamustoimet.

II Merkittävä varallisuus

Ilmoitusvelvollisuus koskee lähtökohtaisesti omaisuutta ja omistusosuuksia, jotka on hankittu liike- tai sijoitustoimintaa varten.

Sellaista omaisuutta tai omistusosuutta, jota ei ole hankittu tällaista tarkoitusta varten, ei tarvitse ilmoittaa. Ilmoitusvelvollisuus ei koske esimerkiksi henkilön tai hänen perheensä käytössä olevaa tavanomaista asuntoa, kesäasuntoa tai siihen kuuluvaa tonttia.

Osakkeenomistus

Merkitystä luottamustehtävän hoitamisen kannalta voi katsoa olevan kiinteistöyhtiöiden osakkeiden omistamisella tai muulla osakkeenomistuksella.

¹ <https://www.kuntaliitto.fi/julkaisut/2022/2202-sidonnaisuuksien-ilmoittaminen-kunnassa>

Merkittävän omistusosuuden viitearvona voidaan pitää sellaista osake- tai muuta omistusta, joka antaa yli 20 prosentin äänivallan. Viitearvo on vastaava kansanedustajien sidonnaisuusohjeessa.

Ilmoitusvelvollisuus koskee sekä välittömiä että välillisiä omistuksia (esim. yhteisön, yhtymän tai kuolinpesän kautta). Ilmoittaa tulee omistuksen laatu ja kohde sekä omistusosuus.

Ilmoitusvelvollisuus ei koske talletuksia eikä rahasto-osuuksia. Henkilön omistaessa kunnan tai hyvinvointialueen alueella sijoitusasuntoja tai liikehuoneistoja, ilmoittaa tulee kohteen sijainti kadunnimen tarkkuudella sekä kunta.

Velka tai takaus

Ilmoitusvelvollisuus koskee velkoja, takauksia ja muita vastuita, jotka on otettu liike- tai sijoitustoimintaa varten.

Sellaista velkaa, takausta tai muuta sitoumusta, jota ei ole otettu tällaista toimintaa varten, ei tarvitse ilmoittaa. Siten ilmoitusvelvollisuus ei koske esimerkiksi asunto-, auto- tai muuta lainaa, jos sen ottaminen ei liity liike- tai sijoitustoimintaan.

Ilmoittaa tulee velan tai muun vastuun suuruusluokka ja peruste.

Liike- tai sijoitustoimintaa varten otetun velan, takauksen ja muiden vastuiden raja-arvo on 100 000 euroa. Raja-arvon ylittyessä summa on ilmoitettava sidonnaisuusilmoituksessa.

Muut sidonnaisuudet

Myös henkilön yhdistys- ja säätiötoiminnalla voi olla merkitystä kunnallisen päätöksenteon puolueettomuuden arvioinnissa.

Ilmoitusvelvollisuus koskisi niitä tietoja, joilla voidaan objektiivisesti arvioiden voivan olla merkitystä luottamus tai virkatehtävien hoitamisessa. Kohdan mukaan ilmoitettavia sidonnaisuuksia voivat olla esimerkiksi osuuskaupan luottamustoimet, seurakunnan luottamustehtävät, toimiminen yhdistyksen toiminnanjohtajana tai puheenjohtajana sekä elinkeinotoiminnan harjoittaminen kunnassa.

Kunnanhallituksen jäsenyys ja muut kunnassa merkittävää päätösvaltaa käyttävät toimielimien jäsenyydet ovat sellaisia luottamustoimia, joista tulee tehdä ilmoitus. Kunnanvaltuuston jäsenyys ei kuitenkaan ole sellainen toimi, josta tulee ilmoittaa.

Tehtäviä puolueessa ei tarvitse ilmoittaa, koska puolue toimintaan osallistuminen on itsestään selvää, kun henkilö on valittu luottamustoimeen puolueen edustajana.